50 PLUS

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

Symposium:

Water voor generaties

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

11.00 uur **Opening en inspiratie**
Helga van Leur opent het symposium met een brede blik op de veranderingen in ons klimaat en de gevolgen daarvan voor Nederland.

12.00 uur **Lunch**

13.00 uur **De toekomst van het Nederlandse watersysteem**
Niko Wanders brengt het perspectief van het nationale waterbeheer.

13.30 uur **Schoon water onder druk**
Jacob de Boer behandelt de wetenschappelijke kant van de waterkwaliteit.

14.00 uur **Pauze**

14.30 uur **Wie betaalt de rekening?**
Herman Havekes vertelt over een eerlijke verdeling van de kosten voor schoon en veilig water. Hans Middendorp bespreekt de bestuurlijke en financiële kant.

15.00 uur **Afsluiting**
Erik-Jan Meijboom verzorgt de afsluiting vanuit het perspectief van 50PLUS.

15.30 uur **Slotboodschap**

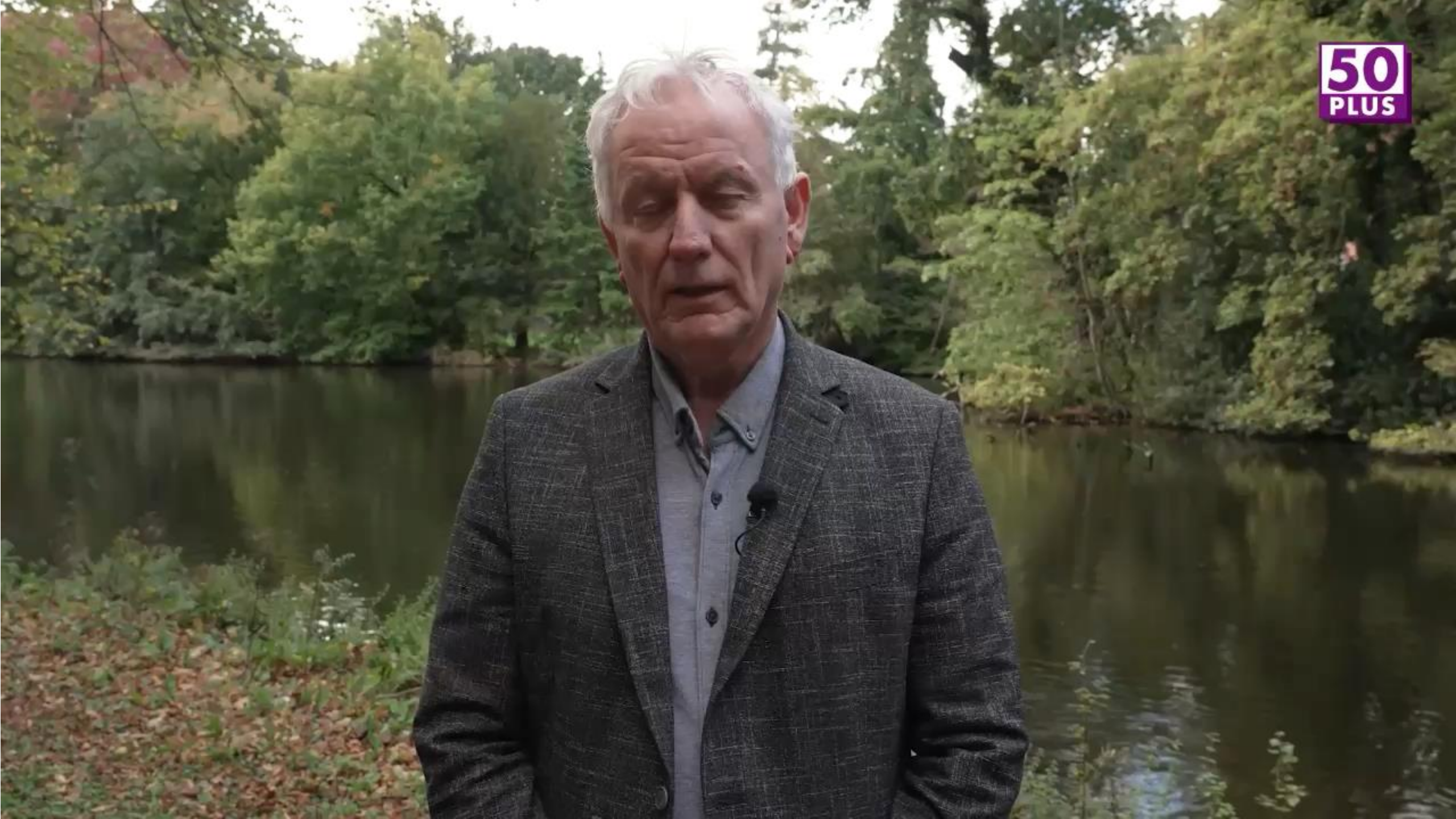
50
PLUS

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

50pluspartij.nl

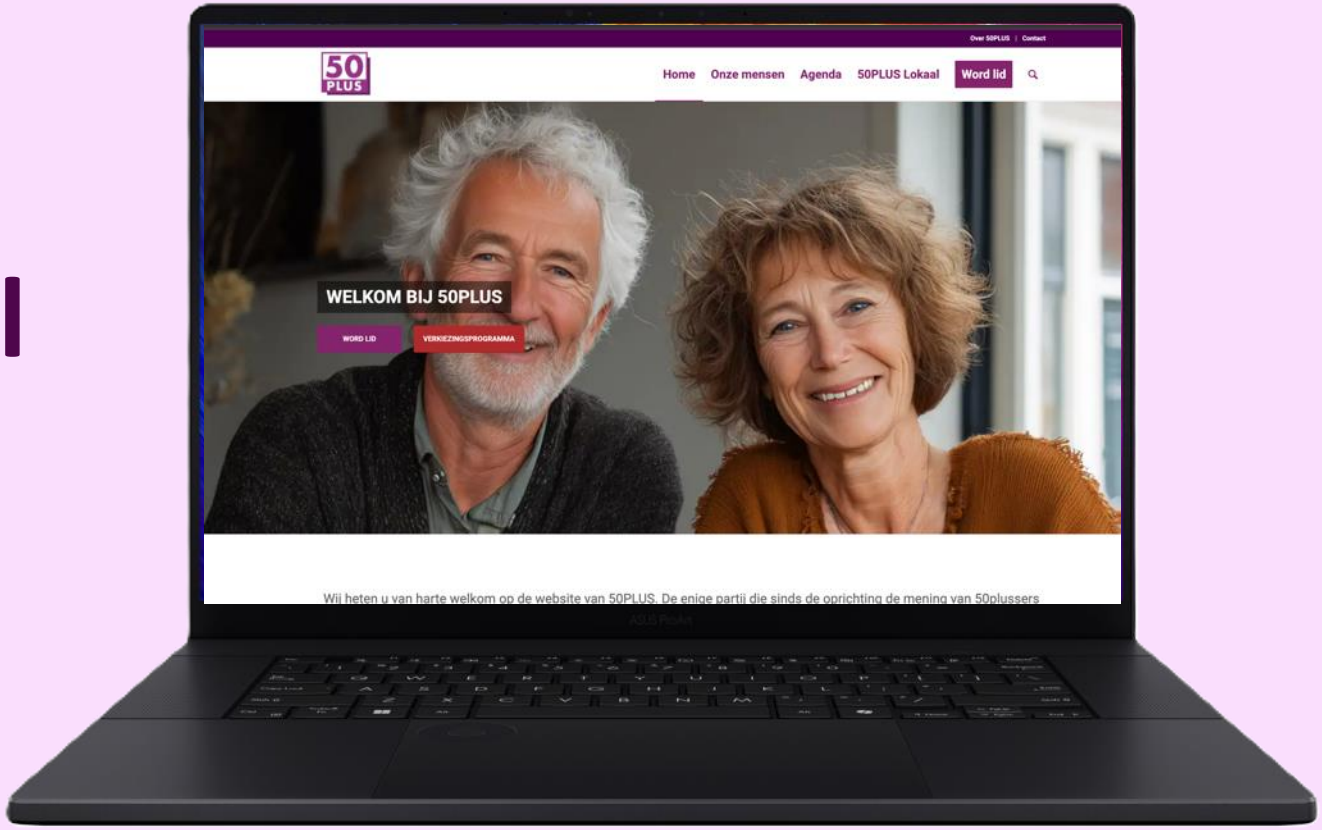

50 PLUS

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

Water en klimaat:

Nederland op weg naar een nieuwe werkelijkheid

Helga van Leur

50 PLUS

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

Lunch

Omgaan met te veel en te weinig water

Dr Niko Wanders

NEERSLAGDROOGTE

BODEMVOCHTDROOGTE

HYDROLOGISCHE DROOGTE

Neerslag

Bodemvocht

Grondwater

Neerslag

Bodemvocht

Grondwater

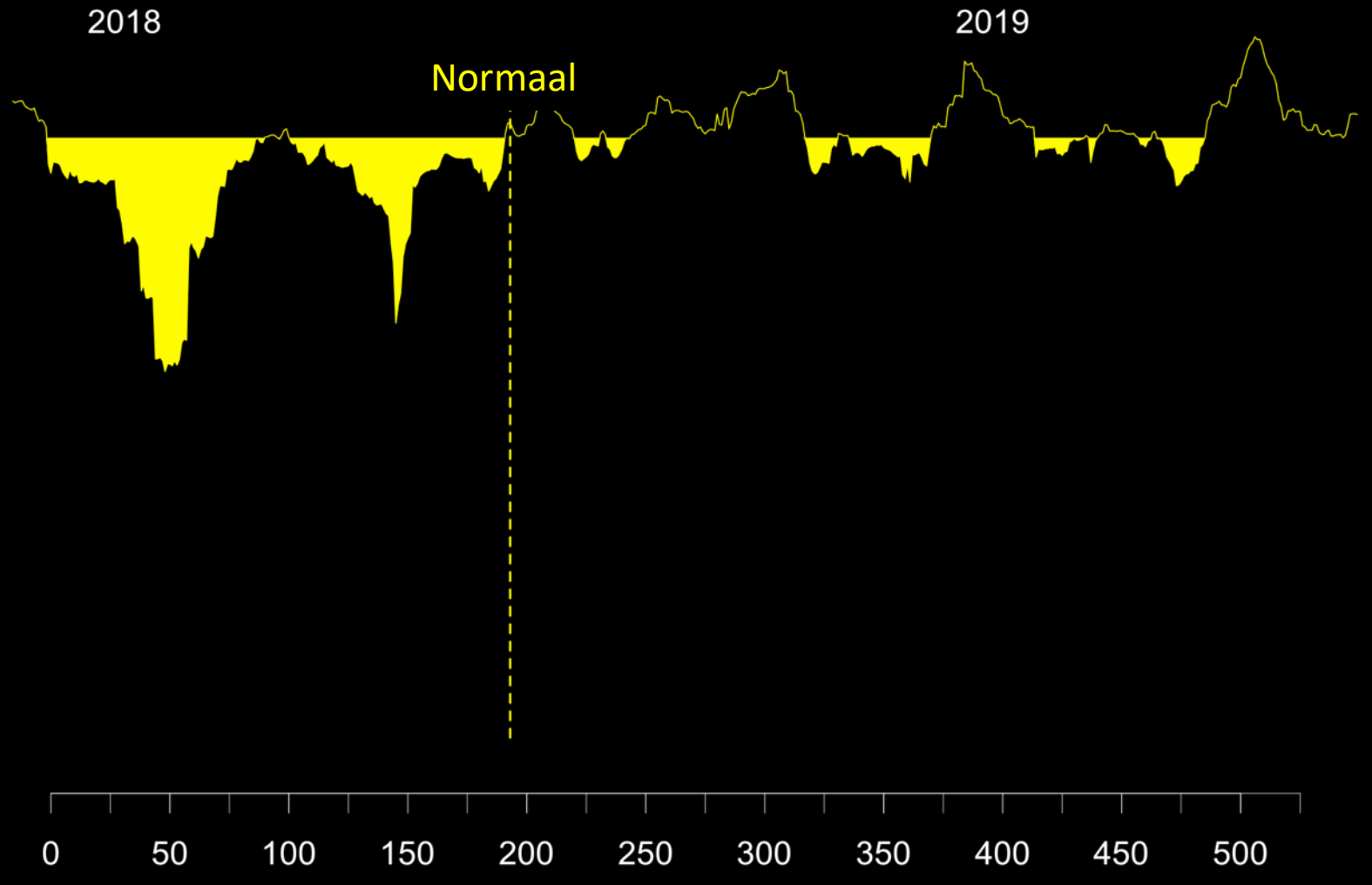

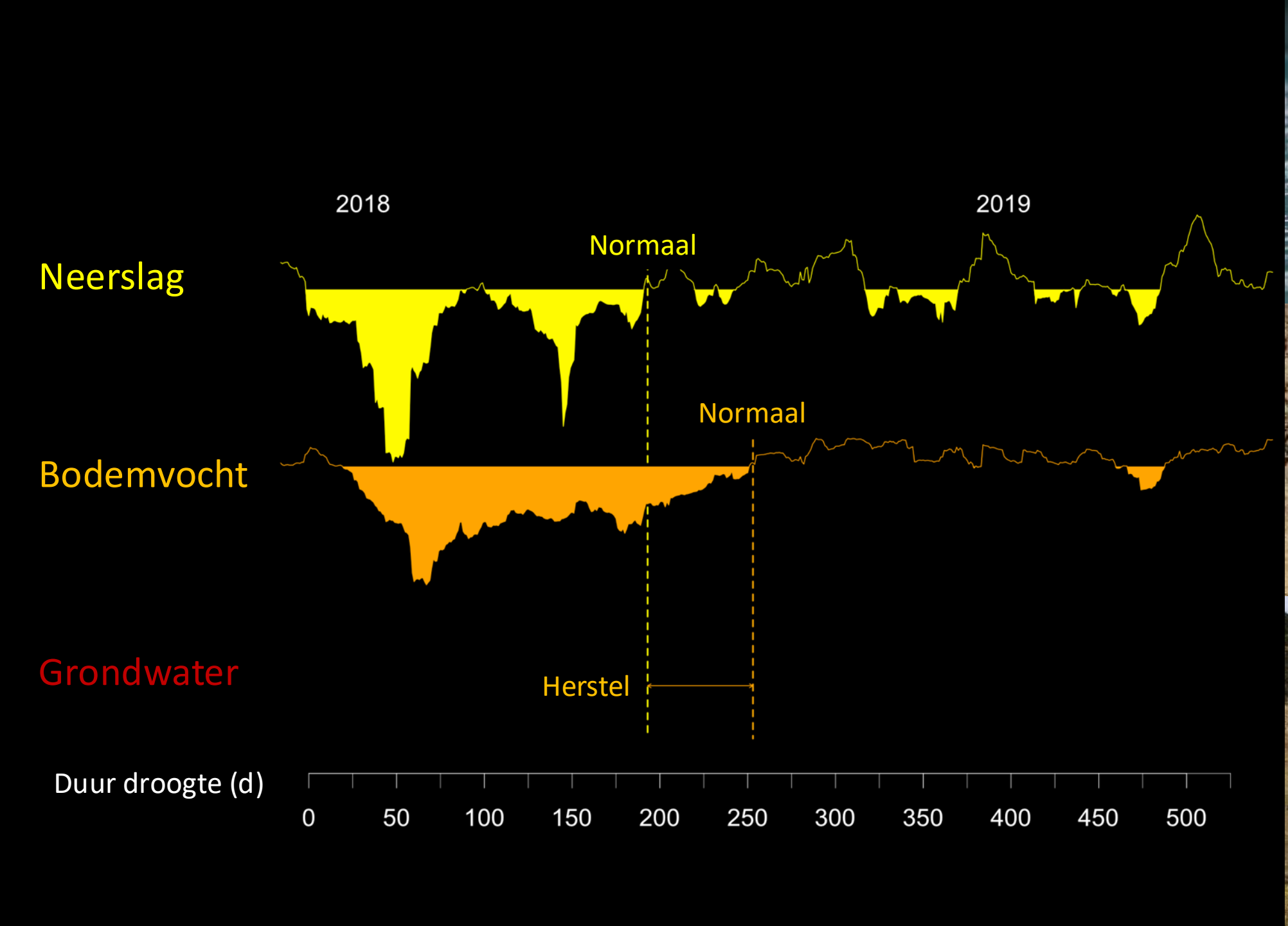
2018
2019
Neerslag
Normaal
Bodemvocht
Normaal
Grondwater
Herstel
Duur droogte (d)
0
50
100
150
200
250
300
350
400
450
500

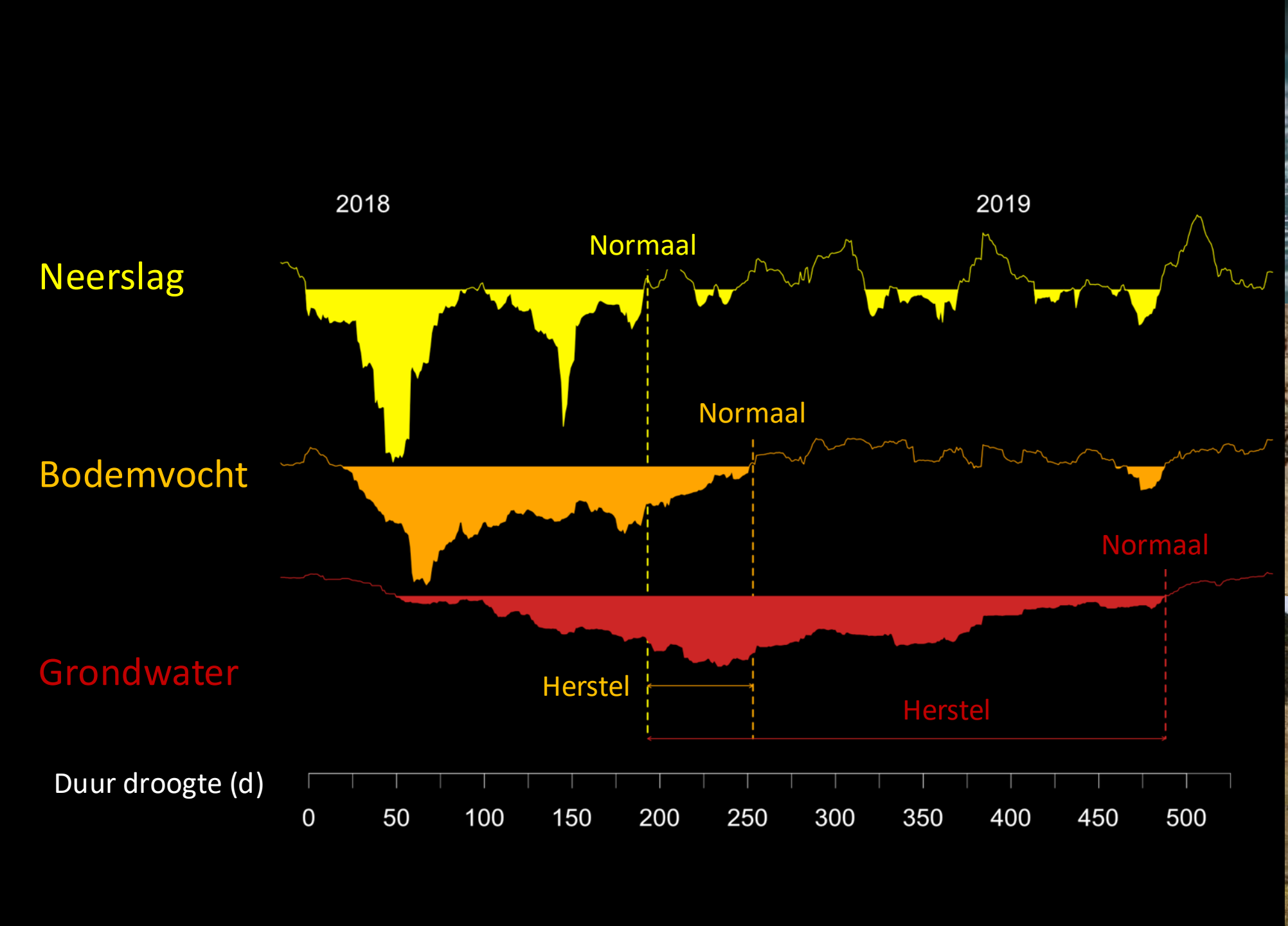
2018
2019
Neerslag
Normaal
Bodemvocht
Normaal
Normaal
Grondwater
Herstel
Herstel
Duur droogte (d)
0
50
100
150
200
250
300
350
400
450
500

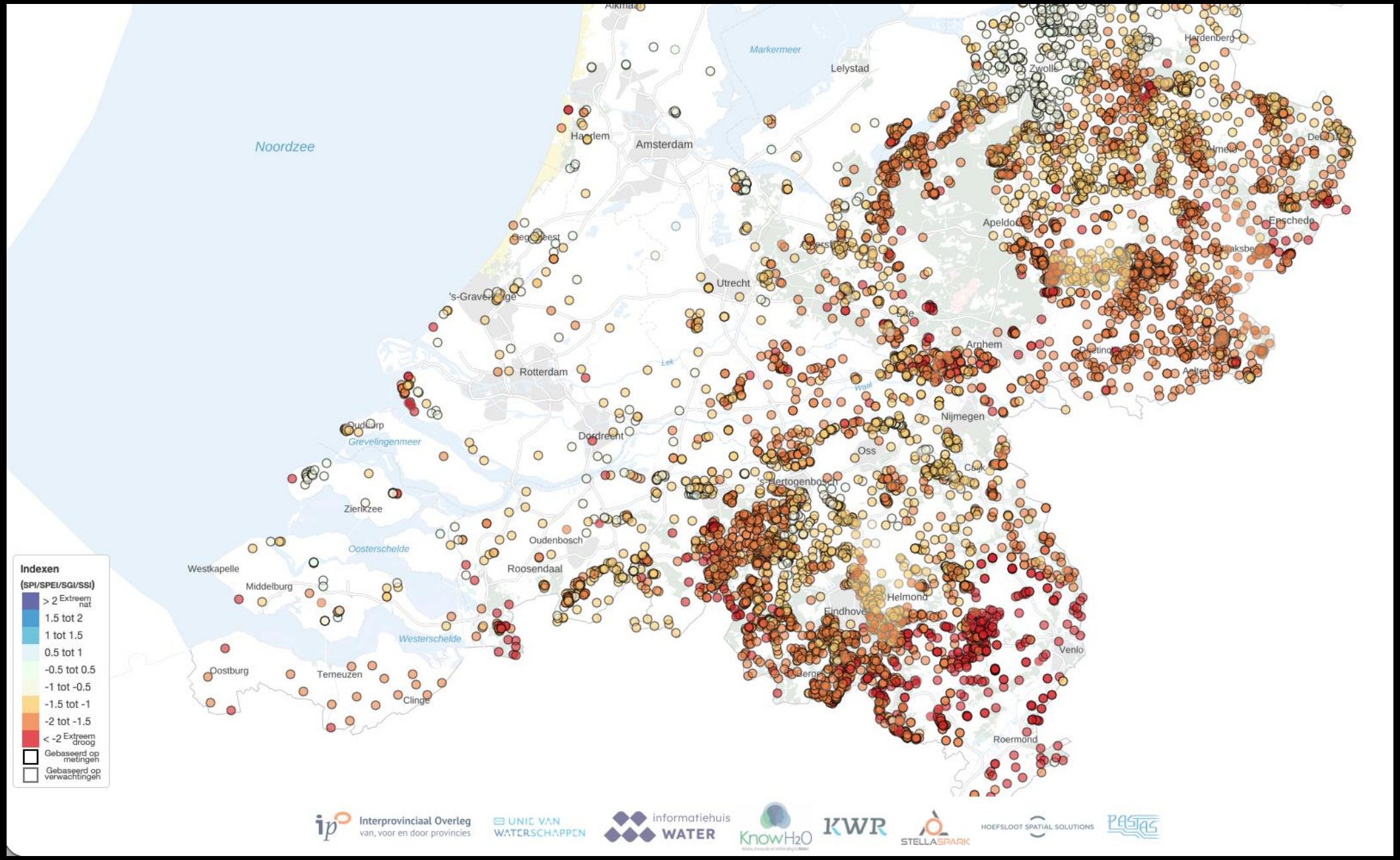

Droogteportaal.nl

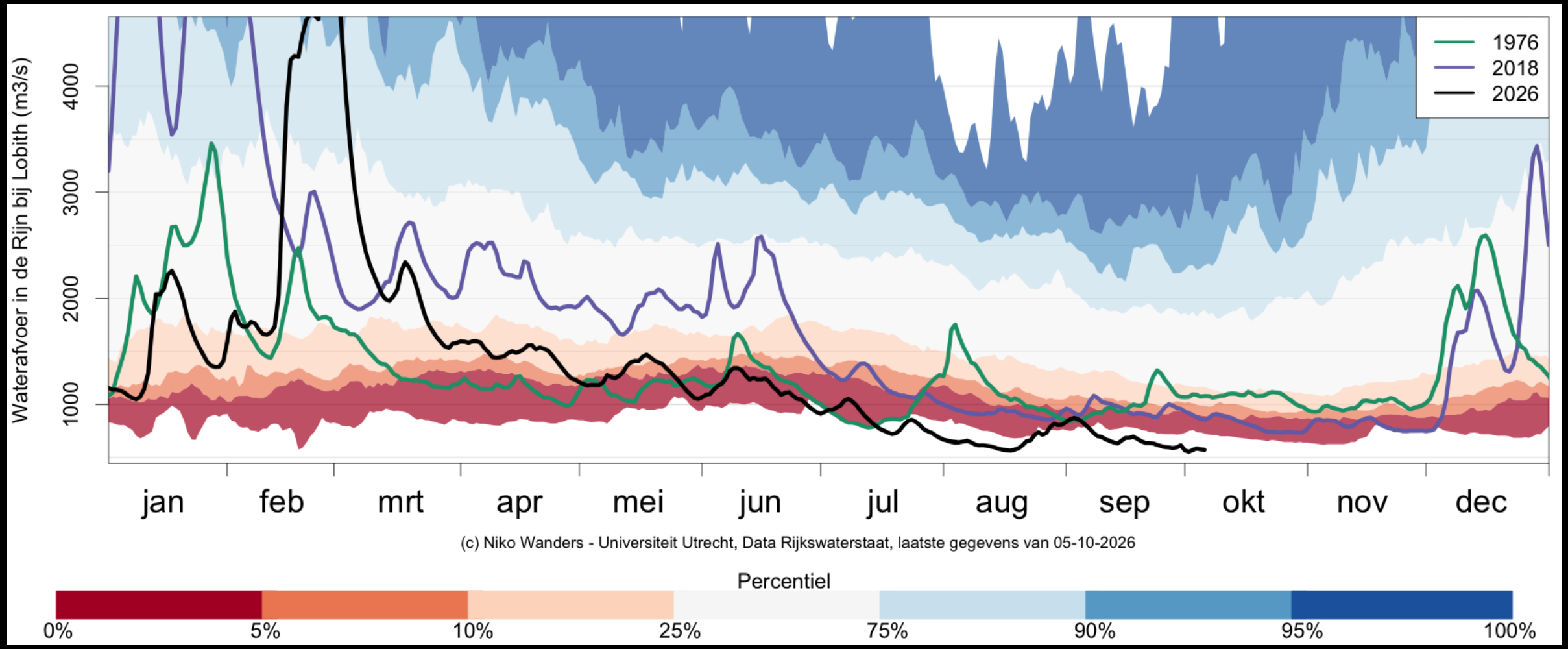
Waterafvoer in de Rijn bij Lobith (m3/s)
1000
2000
3000
4000
1976
2018
2026
jan
feb
mrt
apr
mei
jun
jul
aug
sep
okt
nov
dec
(c) Niko Wanders - Universiteit Utrecht, Data Rijkswaterstaat, laatste gegevens van 05-10-2026
Percentiel
0%
5%
10%
25%
75%
90%
95%
100%

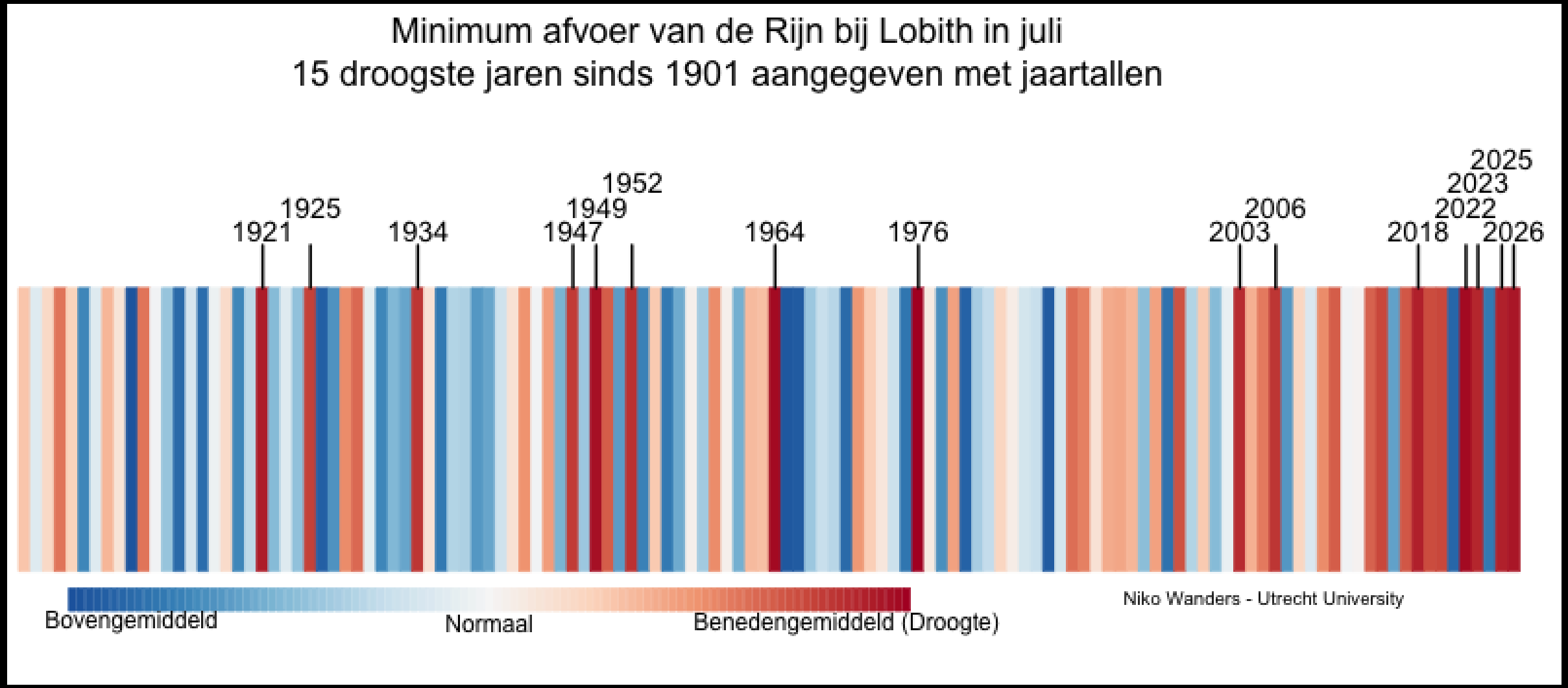
Minimum afvoer van de Rijn bij Lobith in juli
15 droogste jaren sinds 1901 aangegeven met jaartallen
1921
1925
1934
1947
1949
1952
1964
1976
2003
2006
2018
2022
2023
2025
2026
Bovengemiddeld
Normaal
Benedengemiddeld (Droogte)
Niko Wanders - Utrecht University

Droogte in de toekomst

Droogte in de toekomst

Droogte in de toekomst

Watertekorten ▲ 15%

Droogte nu eens in 40 jaar ► eens per 15 jaar

Droogte in de toekomst

Watertekorten ▲ 15%

Droogte nu eens in 40 jaar ► eens per 15 jaar

Overstroming in de toekomst

Overstroming in de toekomst

Wateroverlast ▲ 10-20%

Overstroming nu eens in 50 jaar ► eens per 10 jaar

Voorkomen

Aanpassen

Accepteren

Het landschap van de toekomst

Het landschap van de toekomst

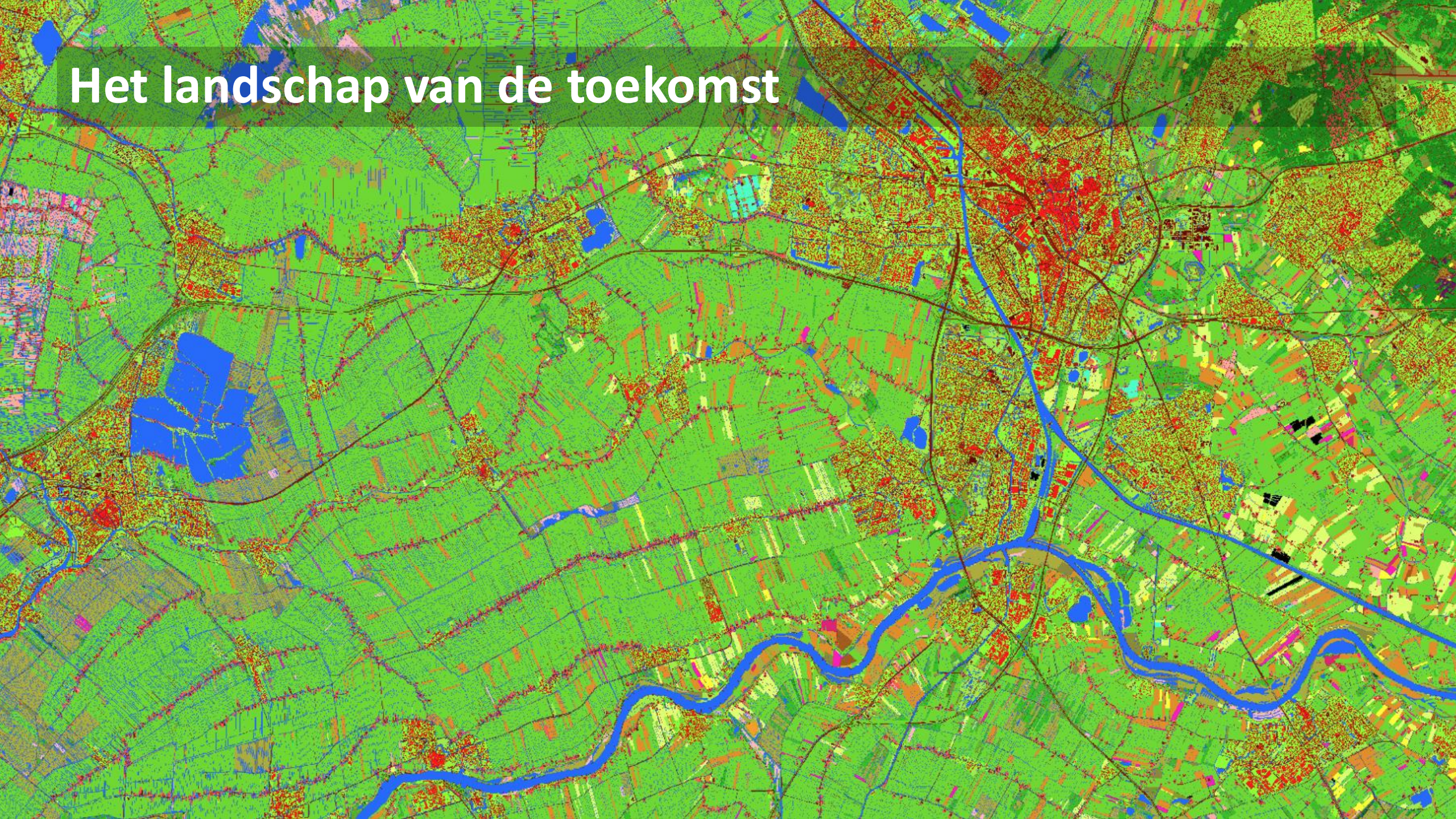

Wateropslag

Wateropslag

Wateropslag

Wateropslag

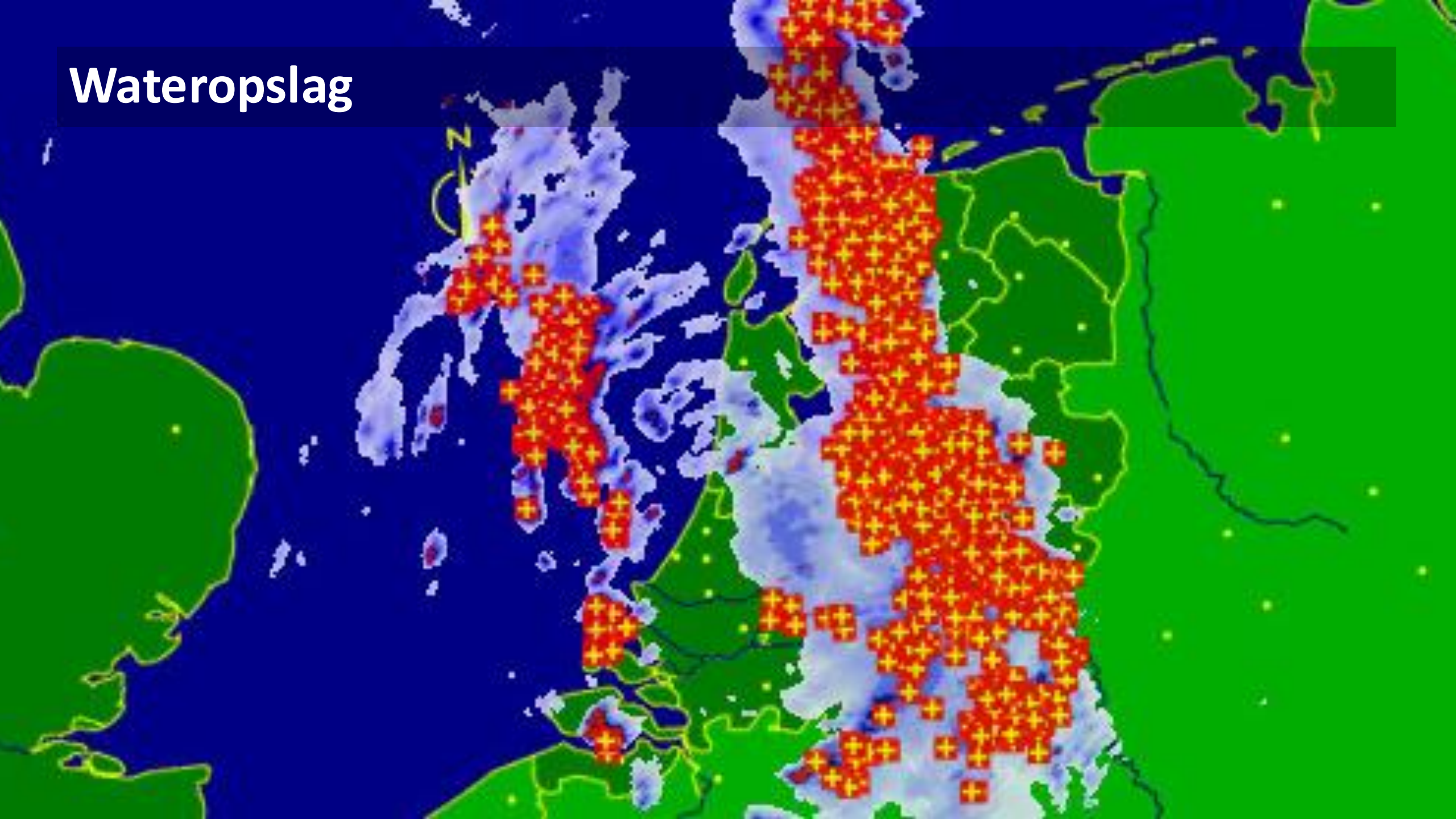

Wateropslag

Wateroverlast ▲ 8%

Wateropslag

Watervraag

Watervraag ▲ >15%

Watergebruik

Watervraag

Wie zelf grondwater oppompt, heeft nog een paar dagen om dat te melden

21 augustus 2024 om 12:13 • Aangepast 14 oktober 2025 om 23:42

Watergebruik

ADVIES EXPERTISE NETWERK ZOETWATER EN DROOGTE

MELDPLICHT ONTTREKKINGEN

Van:	Expertisenetwerk Zoetwater en Droogte
Onderwerp:	Meldplicht onttrekkingen
Datum:	18 mei 2026

Watergebruik

Woningbouw

Watergebruik

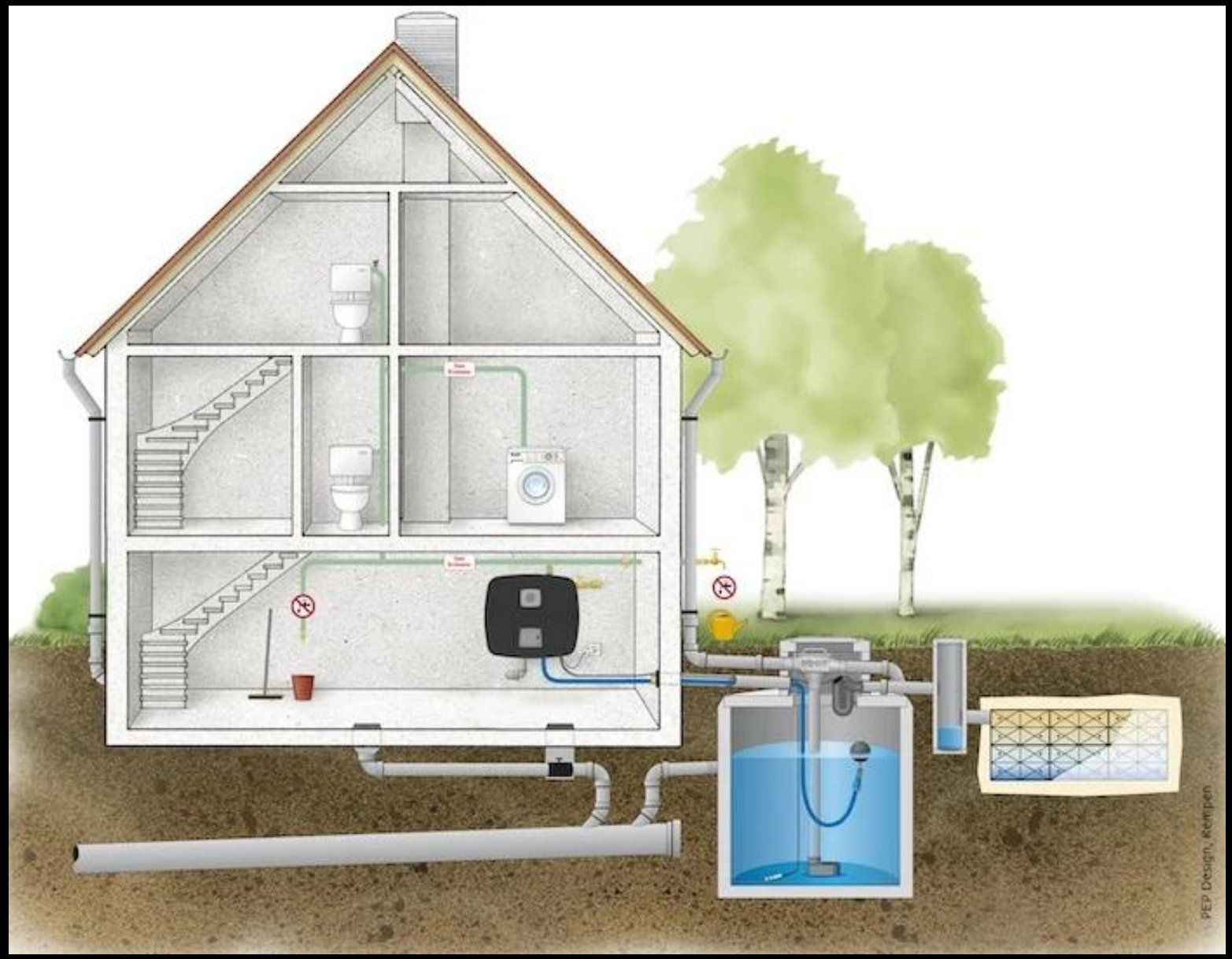

Industrie

Watervraag ▲ >5-10%

Industrie

Nieuwe bedrijven in de Noordoostpolder kunnen niet meer rekenen op wateraansluiting

Watervraag ▲ >5-10%

Industrie

Watervraag ▲ >5-10%

Watervoorziening

Watervoorziening

Natuur

Natuur

Natuur

Natuur

Voorkomen

Aanpassen

Accepteren

Omgaan met te veel en te weinig water

Dr Niko Wanders

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

PFAS, medicijnresten en microplastics:

Hoe schoon is ons water nog?

Jacob de Boer

(PFAS) Pesticiden

“Nu mag ik ook al geen kersen meer eten en geen water meer drinken?”

Hoeveel is één nanogram?

Er zit 20 nanogram pesticide op uw appel. Is dat erg?

Deel één korreltje suiker in een miljoen deeltjes en je hebt één nanogram.

Eén tablet paracetamol bevat 500 miljoen nanogram.

Pesticiden

Percentage normoverschrijding in oppervlaktewater in Europa, 2017-2022

Land	Oppervlaktewater	Grondwater
België	49	8
Bulgarije	1	1
Denemarken	10	13
Duitsland	27	4
Frankrijk	27	19
Italië	34	16
Luxemburg	50	nd
Nederland	49	nd
Noorwegen	5	nd
Portugal	13	5
Spanje	26	13
Zweden	25	nd
Zwitserland	nd	0

https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/pesticides-in-rivers-lakes-and

Parkinson in Nederland

Verspreiding van parkinson
in Nederland tussen
2017 en 2022

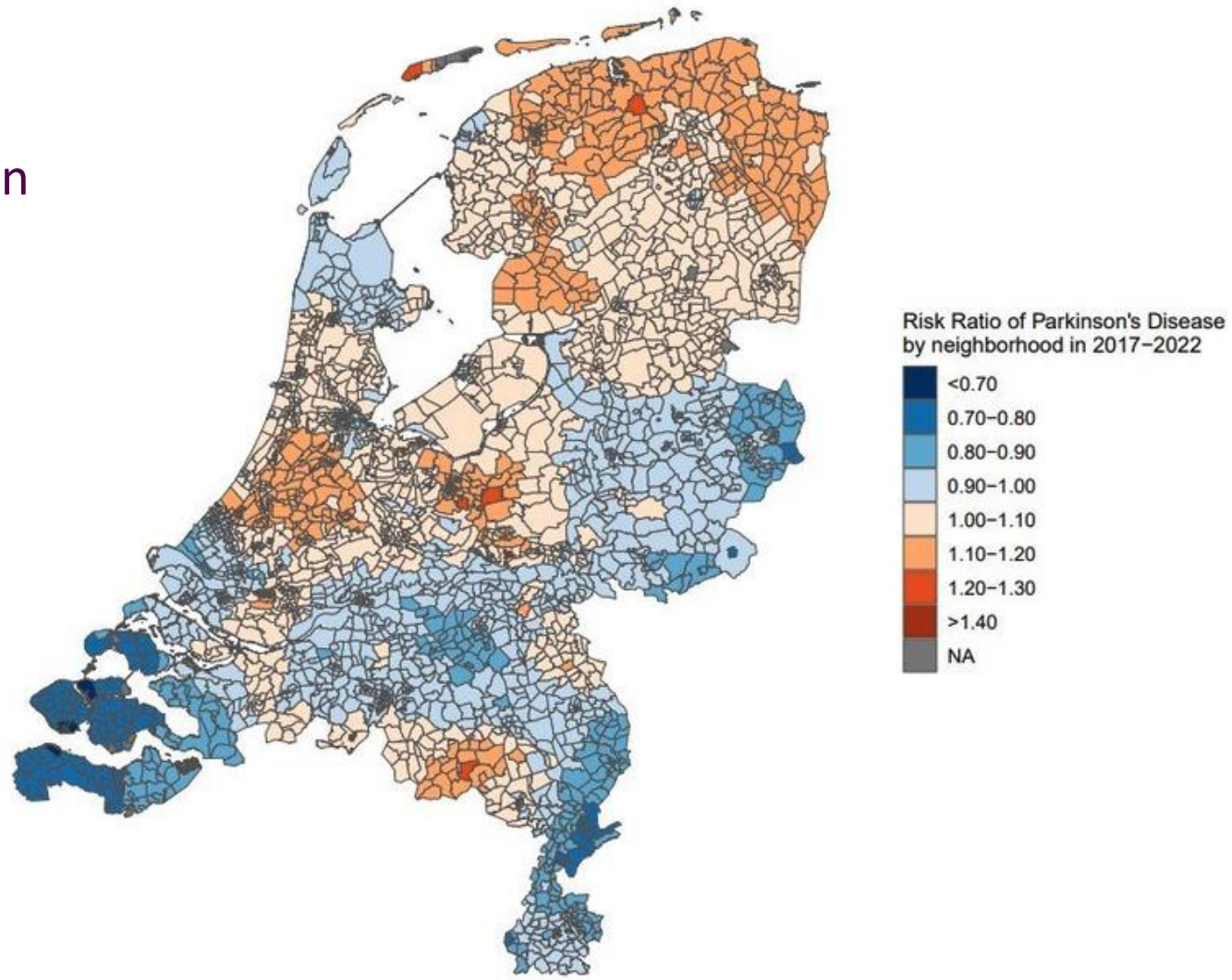

Risicoverhouding van de ziekte van Parkinson per wijk in Nederland tussen 2017-2022 (pdf)

Hoeveel stoffen zijn er eigenlijk?

Volgens de American Chemical Society:

160 miljoen, elke 2 seconden een nieuwe stof.

Periodiek Systeem

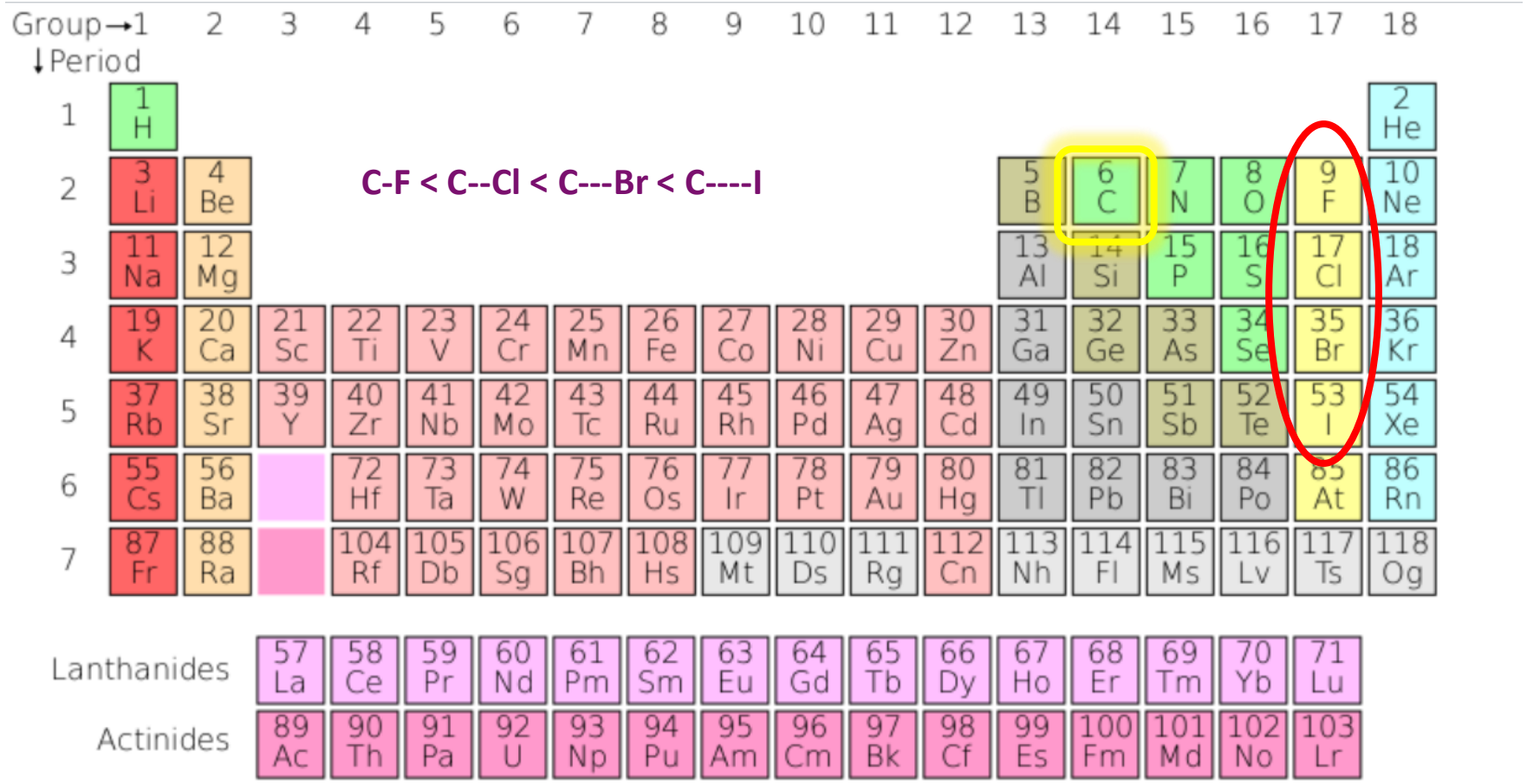

DDT / PCBs / Broom / PFAS

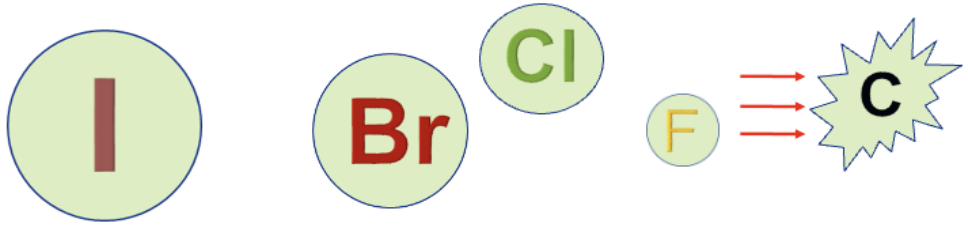

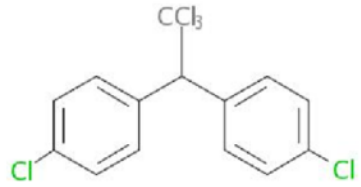

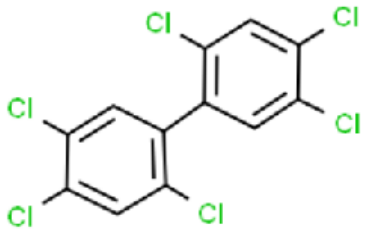

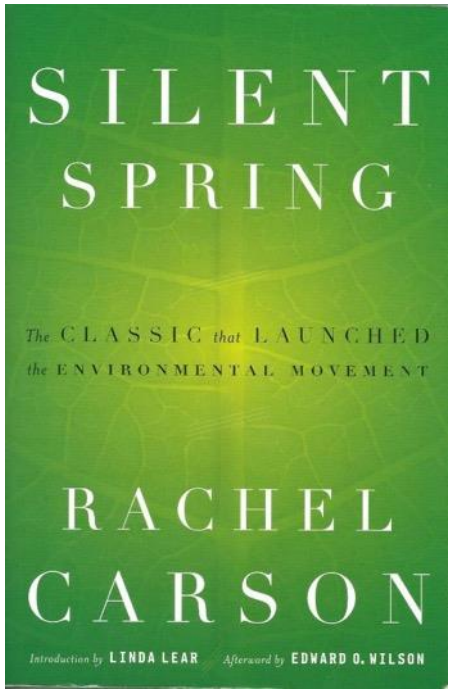

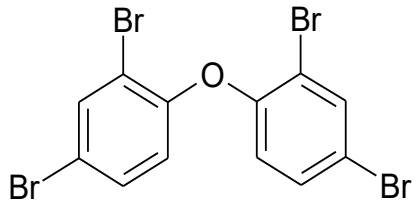

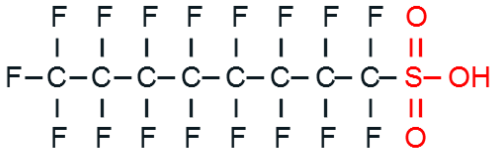

PFOS

PFAS

Per- en polygefluoreerde alkylstoffen

Copyright E.Savvidou

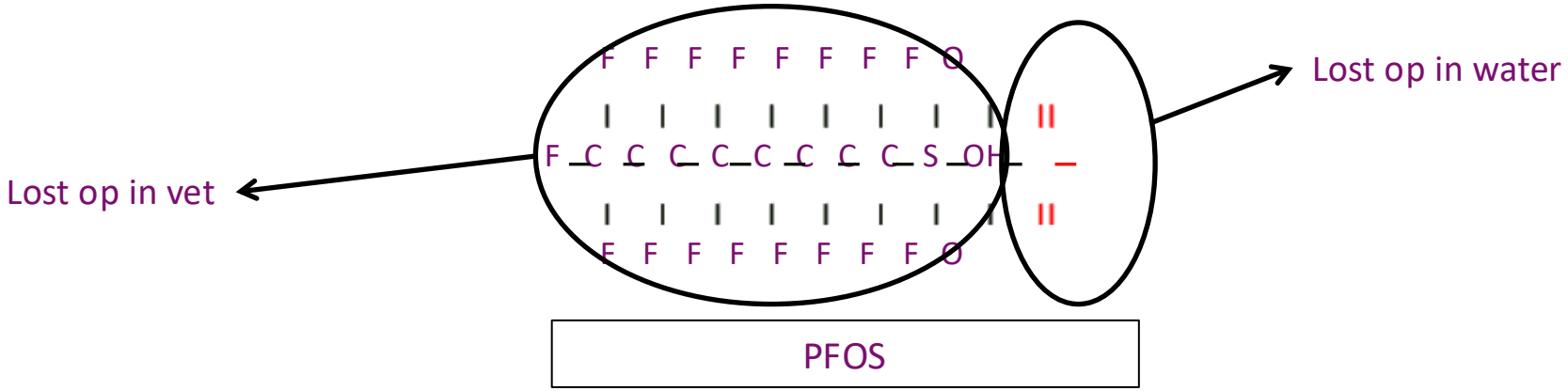

Vet-, vuil- en waterafstotend

Maar ook: persistent, bioaccumulerend en toxisch

Halfwaardetijden

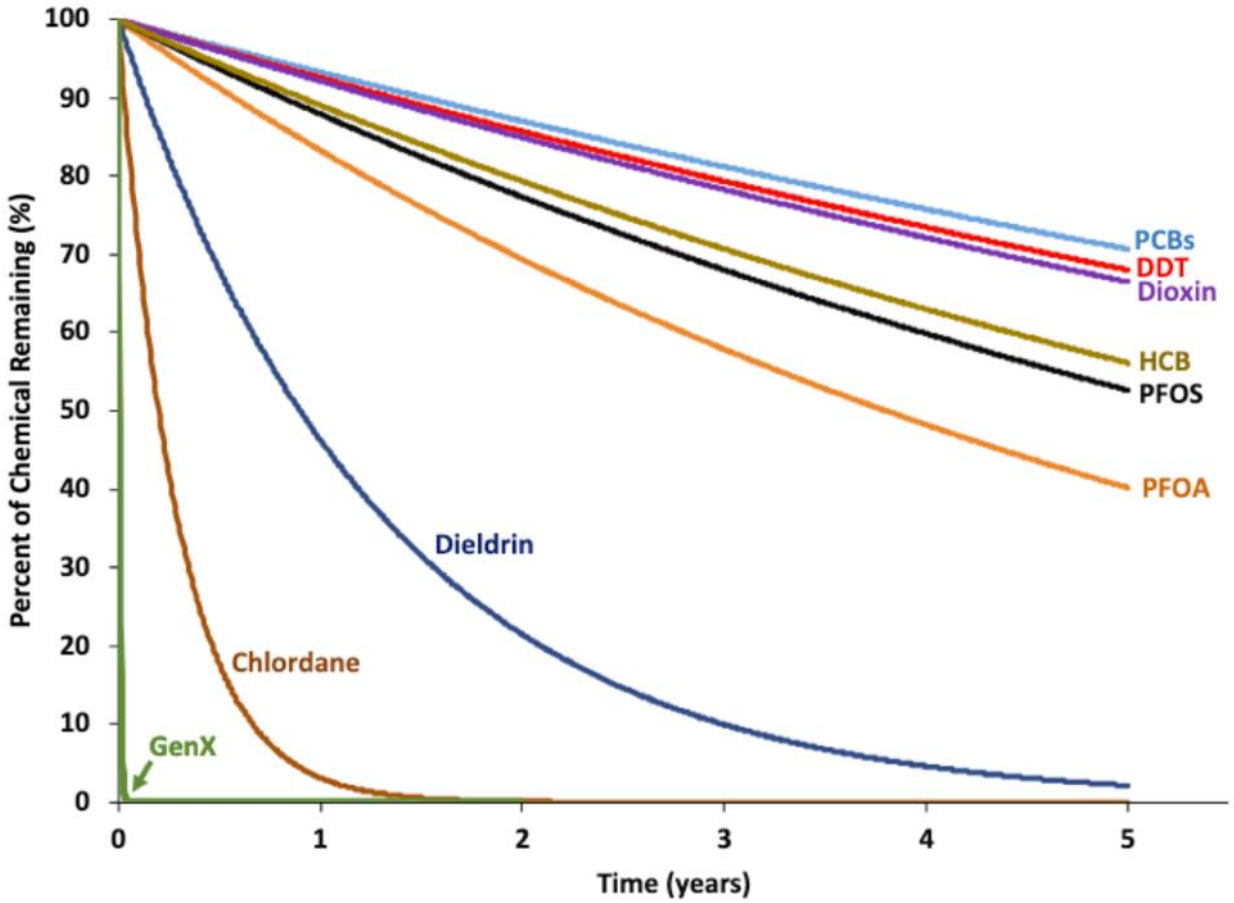

$T_{1/2}$ in serum:

PFOS: 3.9–6.9 yr
PFHxS: 5.8–10.6 yr
PFOA: 3.1–4.4 yr

Waarom zijn PFAS zo populair?

De sterke binding maakt dat Teflon tegen hele hoge temperaturen bestand is.

De vet- en waterafstotendheid tegelijk kunnen anders heel moeilijk verkregen worden.

Non-stick pans

Pizza boxes

Cleaning supplies

Contact Lenses

Water-resistant clothes

Fire-fighting Foam

Carpets

Menstrual products

Ontdekking Immunotoxiciteit

- Prof. Grandjean (Harvard)
- Studie kinderen en vogeleieren consumptie Faröer Eilanden
- Relatie vaccinatie (DKTP) en PFAS in bloed
- Veilige waarde in bloed voor ‘Som EFSA 4’ is 6,9 mg/L
- 1.000-10.000 maal scherpere norm dan voor kanker
- Max. opname per week: 0,3 mg

Nadelige gezondheidseffecten

- Immuunsysteem
- Verminderde vruchtbaarheid
- Zwangerschapsvergiftiging
- Geboortegewicht
- Respons na vaccinatie
- Hormonale ontwikkeling
- Puberteit vertraging
- Colitis ulcerosa (ontstekingen in darm)
- Schildklier metabolisme
- Verhoogd cholesterol
- Diabetes type II

Bij sterk verhoogde PFAS gehalten:

- Nierkanker
- Leverkanker
- Schildklierkanker

PFAS in Antwerpen

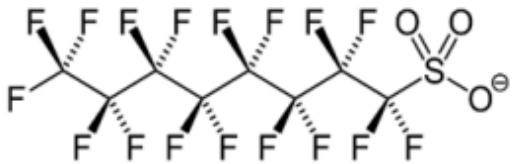

3M-Plant

Afstand km	1 km	1,5 km	2 km	3 km	
Gem. concentraties lineair PFOS	5,6 µg/L	4,3 µg/L	4,1 µg/L	3,2 µg/L	3,2 µg/L
P95 concentraties lineair PFOS	107,9 µg/L	31,8 µg/L	29,3 µg/L	18,9 µg/L	18,1 µg/L

Binnen 2 km van 3M: Effecten op schildklier en lever

PFAS in drinkwater

PFAS normen:
EU 2020/2184: 500 ng/L Totaal PFAS

EU 2020/2184: 100 ng/L Relevante PFAS

RIVM: 4,4 ng/L EFSA4 PEQ

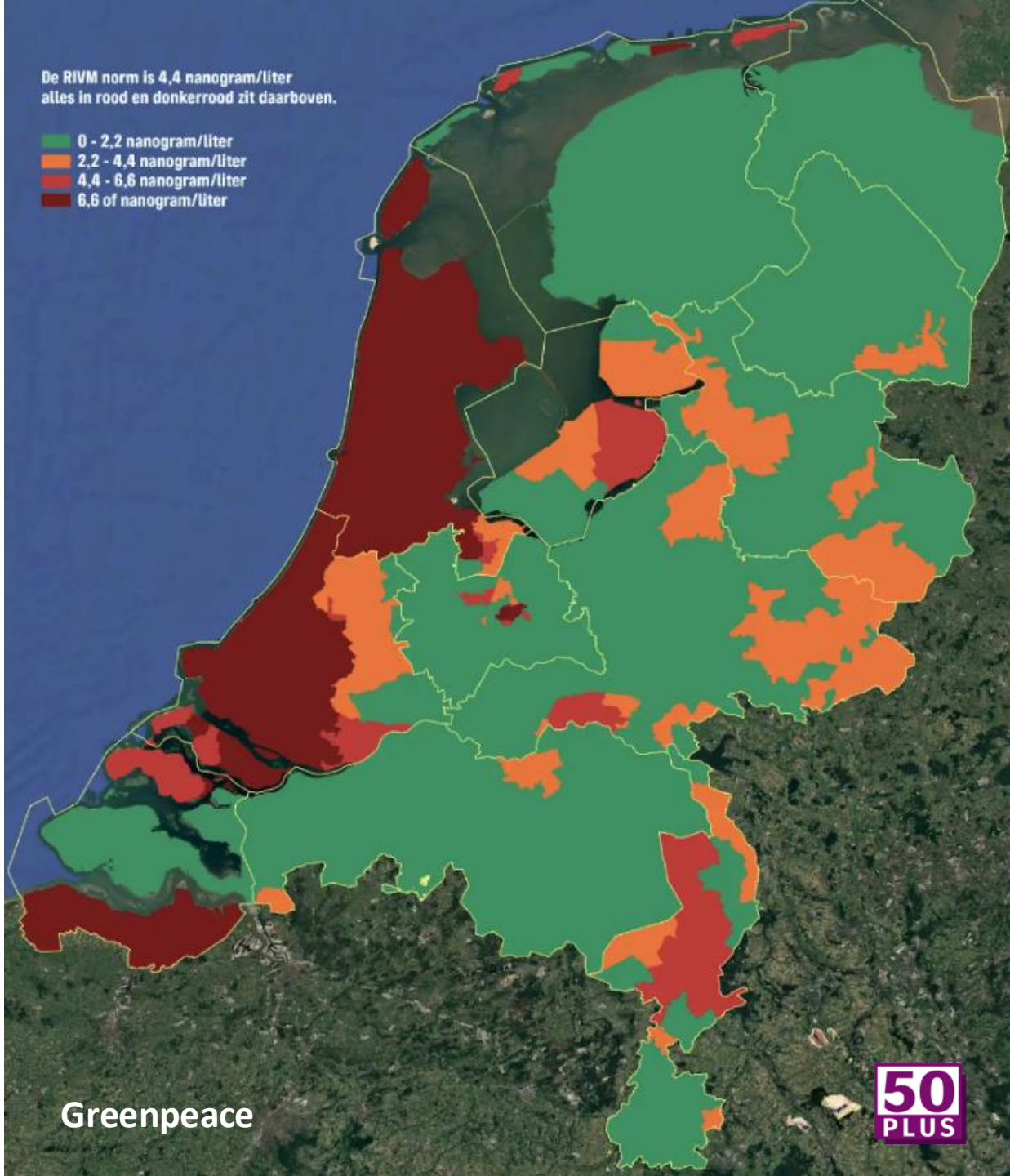

Fluorhoudende Pesticiden

- Afbraak tot trifluorazijnzuur (TFA kleinste PFAS)
- Hoge gehalten in drinkwater
- Ook in wijn, bier en volkorenbrood
- Toxiciteit nog deels onbekend
- Zeer moeilijk te verwijderen door drinkwaterbedrijven
- TFA ontstaat uit aircogassen in de atmosfeer

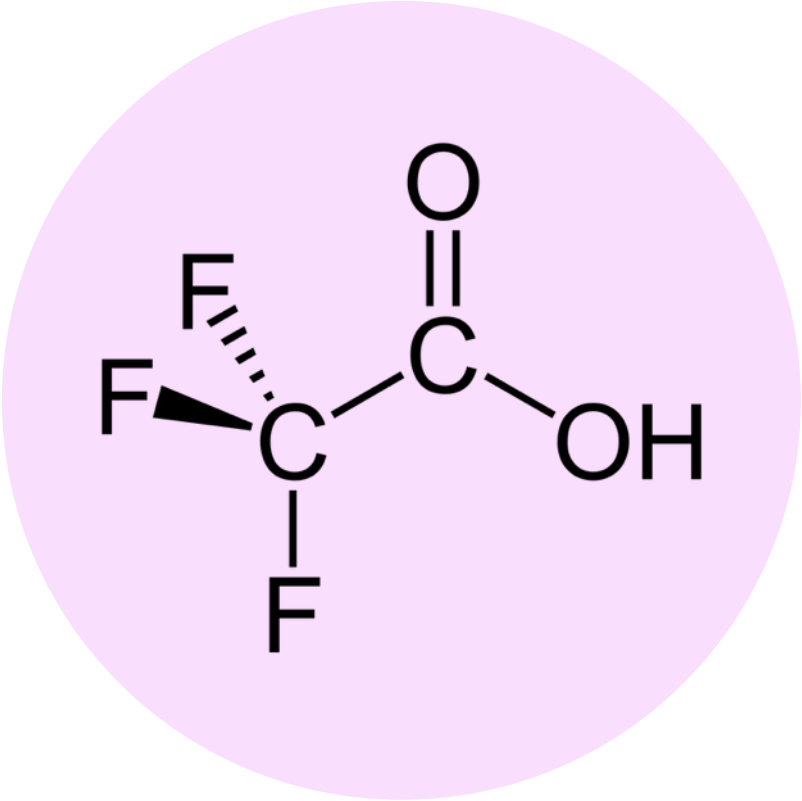

PFAS in de branding

Verontrustend hoge concentraties gemeten in natuurgebieden

Zee werpt PFAS terug

In duinen en dijken zijn erg hoge concentraties van schadelijke PFAS gemeten. De chemische stof is vanaf zee in kleine druppeltjes (sea spray) het land opgeblazen.

Theo Gieles

Vlissingen

Zelfs in natuurgebieden langs de kust, waar geen fabriek of vervuilde rivier is te bekennen, dringt PFAS door. Zeeland en de andere kustprovincies doen daarom samen met drinkwaterbedrijven onderzoek naar het effect van sea spray. In de zeventig jaar dat deze schadelijke stoffen worden geproduceerd is de zee een PFAS-reservoir geworden. Wat er in tientallen jaren vanaf het land in het water is geloosd, werpt de zee langzaam terug op de kust.

Westerscheldedijk

Ook in Zeeland is het effect van sea spray vastgesteld. Ter voorbereiding van de dijkverzwaring bij Hansweert is het PFAS-gehalte gemeten in opdracht van waterschap Scheldestromen. Aan de Westerscheldezijde van de dijk is de concentratie vier keer hoger dan aan de landzijde. Sea spray is hiervan de vermoedelijke oorzaak. Onderzoeksbureau Marmon Bodemmanagement concludeert dat de hoogste gehalten PFOS en PFOA (types PFAS) zijn gemeten in het gedeelte langs de Westerschelde. De gehalten in de Westerscheldedijk zijn ook 'beduidend hoger' dan in de dijk langs het Kanaal door Zuid-Beveland, aldus Marmon.

Sea spray zijn minieme druppeltjes ofwel aerosolen. Zij zorgen voor het transport van PFAS tussen water, lucht en land, zo blijkt uit onderzoek, gepubliceerd in het blad Environmental Science uit 2019. De aerosolen binden de chemische stof aan zich en vormen daardoor een soort PFAS-concentraat dat deels op land terechtkomt.

Er zijn de afgelopen jaren op verschillende plaatsen in het land metingen gedaan. In de duinen van de Noord-Hollandse kust, Texel en Terschelling werden al relatief hoge waarden in de grond vastgesteld. Op Terschelling lag de PFOS-waarde zelf boven de norm voor industriegrond, stelden onderzoekers van de AntraGroup vast.

Een recent vervolgonderzoek van bureau Sweco in de Noord-Hollandse kuststrook naar deze chemische stoffen in het grondwater is de aanleiding voor het landelijk onderzoek. Op één meetpunt, in de duinen bij Julianadorp in de Kop van Noord-Holland, zat zoveel PFOA in het grondwater dat wegens de eigen normen van de provincie bodemsanering nodig is.

„Het in de duinstreek onderzochte grondwater bevat duidelijk hogere gehalten aan PFAS dan op meer landinwaarts gelegen locaties en zeker veel hogere gehalten dan het landelijk gemiddelde", stelt Sweco vast. „Diverse waarnemingen wijzen op beïnvloeding vanuit zee." Het probleem is dat er niets aan te doen is. PFAS zit nu eenmaal in de zee en breekt niet af. „Verwacht wordt dat zeewater en dus ook sea spray nog zeer langdurig PFAS zal bevatten."

Drinkwater

Alle kustprovincies doen mee aan het onderzoek. Ook drinkwaterbedrijven haken aan omdat een aantal bedrijven drinkwater uit de duinen haalt. De onderzoekers van Sweco benadrukken dat de gemeten concentraties in grondwater niet verward mogen worden met het drinkwater dat in de duinen wordt gewonnen. Dat is voorgezuiverd water uit rivieren dat in de duinen wordt gepompt en gefilterd vanuit diepere lagen wordt gewonnen en nabehandeld. „Dat is compleet ander water dan wat in dit onderzoek is onderzocht." Toch beseft Sweco aan te onderzoeken of de PFAS in de bodem van de duinen op den duur gevolgen heeft voor de drinkwaterproductie.

> Verwacht wordt dat zeewater en dus ook sea spray nog zeer langdurig PFAS bevat
>
> – Rapport Sweco

« De Westerscheldedijk bij Hansweert.

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM Faculty of Science

50 PLUS

Belgische kust

Tabel 2. Overzicht resultaten totale PFAS-gehaltes

Vito-ID		220705-0006	220705-0007	221006-0034	220705-0008	220705-0009	221006-0035
Locatie		Knokke	De Haan	Knokke	De Haan	De Haan	Knokke
Monster type		Water	Water	Schuim	Schuim	Blanko	Blanko
Totaal lineaire PFAS	µg/L	<0,01	0,25	1500	40	<0,01	<0,01
Totaal PFAS	µg/L	<0,01	0,25	2400	51	<0,01	<0,01
Totaal lineaire EFSA PFAS	µg/L	<0,01	<0,01	1400	36	<0,01	<0,01
Totaal EFSA PFAS	µg/L	<0,01	<0,01	2200	47	<0,01	<0,01

Voorlopige conclusies

- PFAS concentreert zich in zeeschuim
- Seaspray wordt tegen de duinen geblazen
- Gehalten in zeeschuim lijken heterogeen: meer onderzoek nodig
- Gevaren van blootstelling aan PFAS via mond en huid uit zeeschuim voor surfers en zwemmers nog niet bekend
- Bij toenemende wereldproductie PFAS zullen PFAS gehalten in zee toenemen

Verwijderen PFAS uit water

Koolfilters
Niet geschikt voor korte ketens; PFOS adsorbeert beter dan PFOA

Membraanfilters/omgekeerde osmose
Kost meer energie (druk), agressiever water, remineralisatie nodig

Superkritisch water
Ontwikkeld in USA ➔

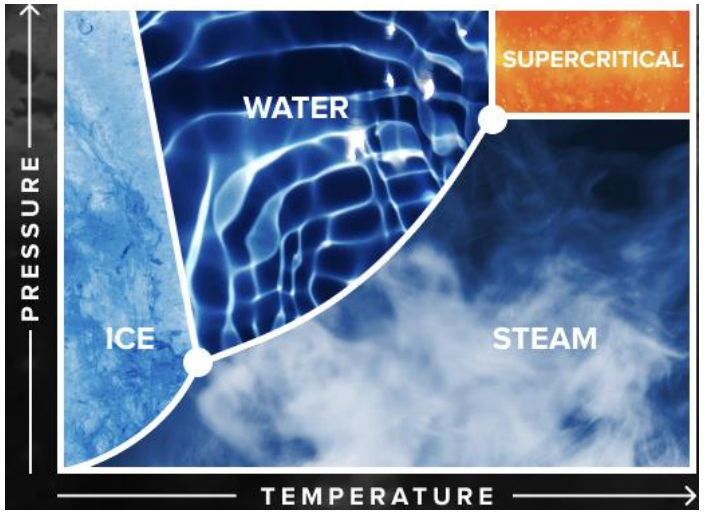

374°C en 221 bar
oxidatie PFAS

Hoe komen we van PFAS af?

- PFAS breken af boven1200 °C
- Indaver, in Antwerpse haven, wil liever bij 800 °C verbranden (dure energie!)
- Maar dat breekt PFAS niet volledig af

- Schimmels
- Fotokatalyse

Andere opties

Bakstenen – claybens.com

Hennep

Medicijnresten in oppervlaktewater

- Toename medicijngebruik, mede door vergrijzing
- In Nederland komt jaarlijks 509 ton aan medicijnresten in de rwzi's
- 190 ton daarvan kan niet goed behandeld worden en komt in het oppervlaktewater terecht
- Diergeneesmiddelen: meestal < 10 ng/l;
  Conc. <'Probable No Effect Concentrations',
  maar sulfadimidine en sulfapyridine overschrijden PNEC waarden*
- Ketenaanpak 'Medicijnresten uit water'
- Extra zuiveringsstappen: ozon en actief kool

* WON rapport diergeneesmiddelen (2021), www.wln.nl

STOWA: Hotspotanalyse geneesmiddelen

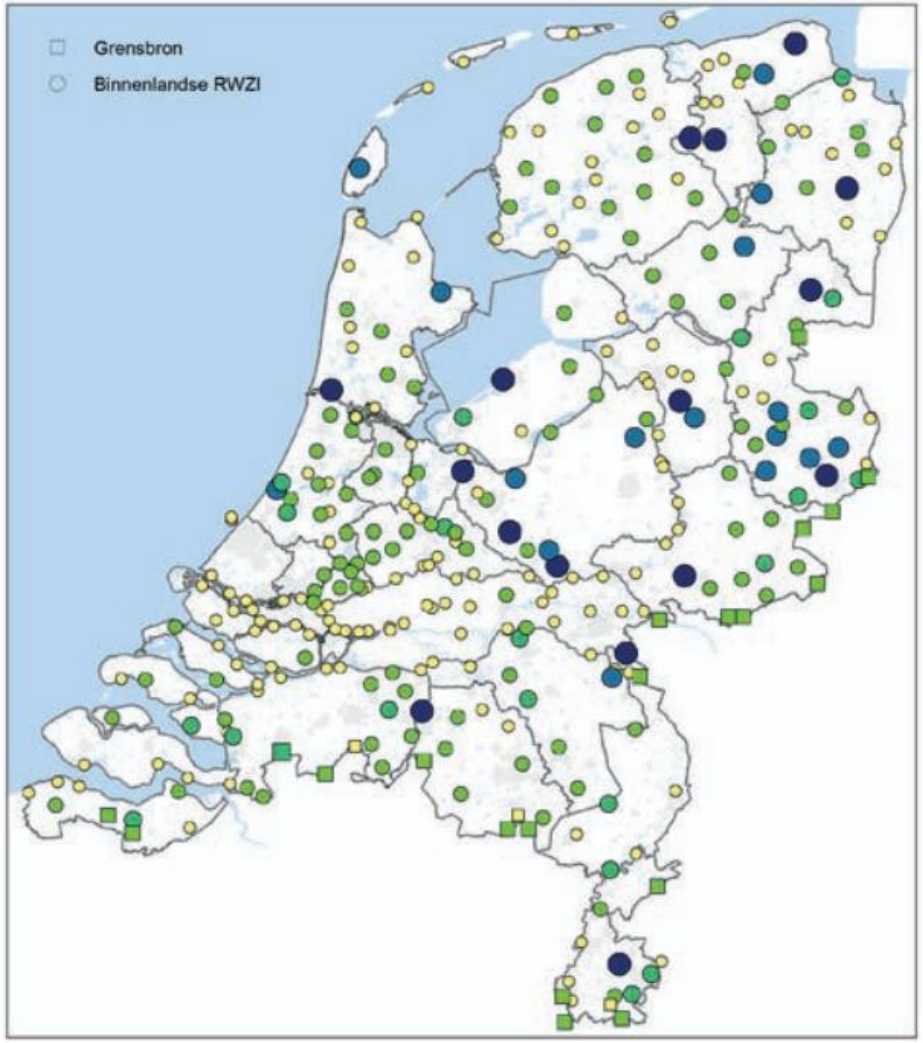

Concentratiebijdrage

- <1 µg/l (2,2% van totaal)
- 1 - 10,7 µg/l (27,8% van totaal)
- 10,7 - 17,9 µg/l (20% van totaal)
- 17,9-23,7 µg/l (20% van totaal)
- >23,7 µg/l (30% van totaal)

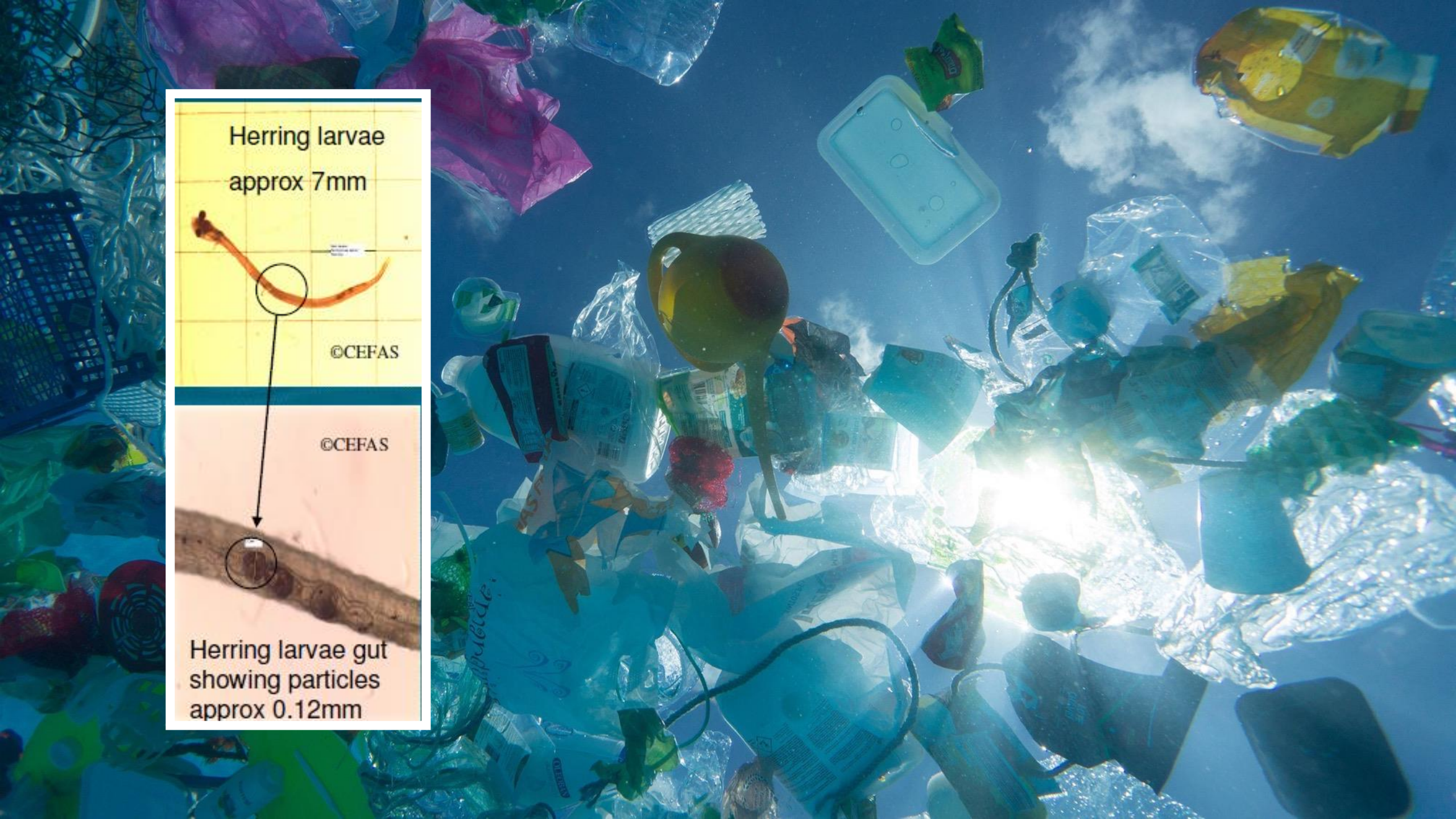
Herring larvae
approx 7mm
©CEFAS
©CEFAS
Herring larvae gut
showing particles
approx 0.12mm

Polymeren in influent rwzi's

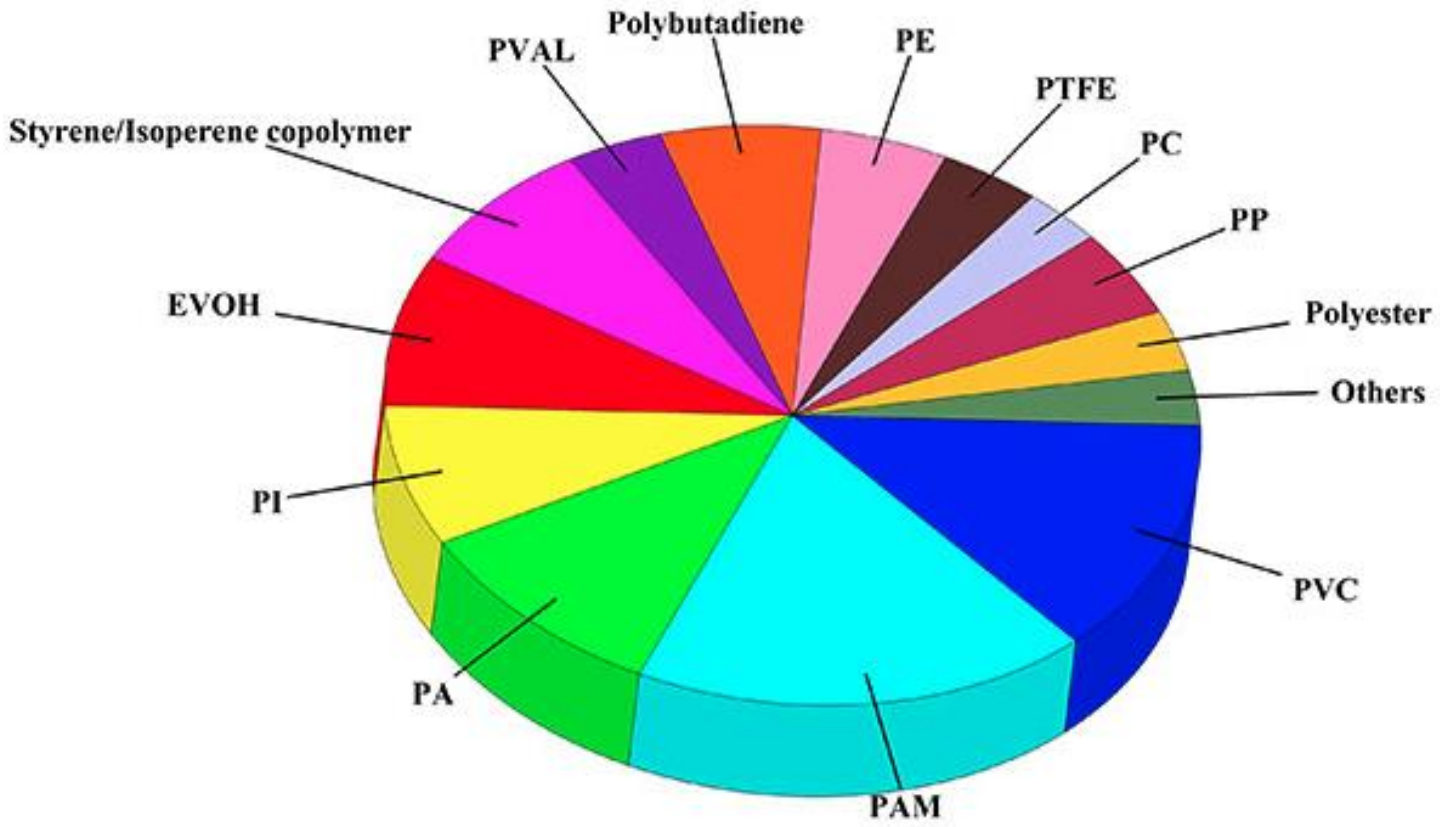

Vezels dominant in Nederland

In Effluent:

- Vezels: 37/L
- Bolletjes: 0.1/L
- ‘Stukjes’: 5/L

Leslie et al. (2017). Environ. Intern. 101, 133

REACH (Europa)

REGISTRATIE, EVALUATIE EN AUTORISATIE VAN CHEMICALIËN

- Maar: er wordt alleen geregistreerd
- Stoffen worden niet eerst getest voordat ze op de markt komen
- Er worden in feite alleen ‘brandjes geblust’
- REACH gaat niet over polymeren, pesticiden en medicijnen

Zorgen over verbod PFAS

ECHA report NR/25/24,

August 2025: Update on PFAS restrictions

In 30 jaar tijd is in de EU **49 miljoen ton geproduceerd.**
In China in dezelfde periode 42 miljoen ton.
Ter vergelijking: Van PCB's werd 1.5 miljoen ton geproduceerd in totaal

Zorgen over Restrictie voorstel:

- Lange transitie periodes: 5-12 years
- Veel uitzonderingen
- DG Growth: alleen verbod in consumenten producten
- Risico op 'regrettable substitution'

Conclusies

- Vezels uit wasmachines passeren de rwzi’s.
- Hoger medicijnverbruik zorgt voor toename resten in opp. Water.
- Microplastics (en microplastic) is vooral een milieuprobleem.
- Vezels uit kleding zijn serieus plastic problem.
- Gehalten aan korte keten PFAS (met name TFA) nemen toe.
- Testen van stoffen voordat ze op de markt komen is essentieel.

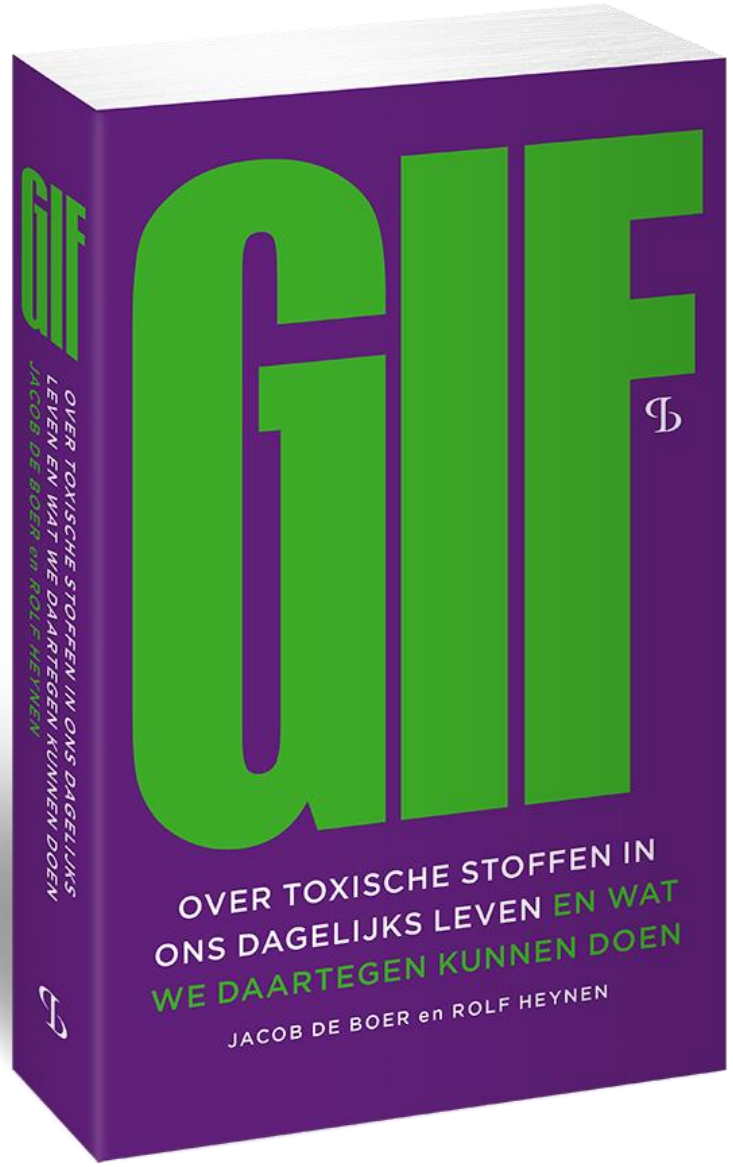

Bedankt voor uw aandacht!

Jacob de Boer (1955) is emeritus hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam, gespecialiseerd in milieuchemie en toxicologie. Hij is bekend van mediaoptredens in Nederland en België waarin hij uitleg geeft over risico's van chemische stoffen als PFAS voor de mens.

Rolf Heynen (1979) is politicoloog, auteur van diverse boeken en ondernemer in de duurzame (energie)sector. Als vader van twee dochters is een gezonde toekomst voor hen zijn drijfveer.

50 PLUS

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

Pauze

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

Een eerlijke verdeling van de kosten voor schoon en veilig water

Herman Havekes
Tot eind 2024 Unie van Waterschappen
en Universiteit Utrecht

50 PLUS

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

1. Algemene opmerkingen over belastingstelsel waterschap
2. Wetswijziging per 1 januari 2026
3. Zeggenschap in het waterschapsbestuur
4. Toekomst waterschap
5. Conclusies + leestips

Algemene opmerkingen over belastingstelsel waterschap (1)

- Eerste waterschappen, die dateren van de tweede helft van de 13e eeuw, kenden nog geen belastingen. Ingelanden (grondeigenaren) moesten in de vorm van onderhoudsplichten bijdragen in natura leveren

- Vanaf eind 13e t/m de 19e eeuw vond in heel Nederland een proces van *gemeenmaking* plaats: de onderhoudsplicht werd vervangen door de plicht een belasting (de *omslag*) aan het waterschap te betalen. Dit bood het waterschap meer zekerheid dat het onderhoud ook echt gebeurde, men kon aannemers inschakelen

- Dit proces van gemeenmaking vond in het algemeen vrij soepel plaats, al bleek niet iedereen dol op de nieuwe belasting. Zo staakten vijf Utrechtse kapittelkerken in 1285 uit protest de godsdienstoefeningen

- De bekende trits belang-betaling-zeggenschap stond aan de basis van dit belastingstelsel

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Universiteit Utrecht

Algemene opmerkingen over belastingstelsel waterschap (2)

- Heel lang stelde het belastingstelsel waterschap met alle respect niet heel voor. Zo was de totale belastingopbrengst van alle 2647 (!) waterschappen in 1950 niet meer dan €20 miljoen. Men leunde sterk op rijks- en provinciale subsidies voor de uitvoering van het werk

- Dat beeld is nu compleet anders. Dit jaar is de totale belastingopbrengst van alle 21 waterschappen €4,6 miljard. Daardoor zijn zij, anders dan gemeenten en provincies die sterk afhankelijk zijn van het Gemeente- en Provinciefonds, vrijwel volledig (voor 95%) *self supporting*

- En hierdoor is het vinden van geld voor het waterbeheer – in de meeste landen het grootste knelpunt – in ons land niet echt een probleem. De vele buitenlandse delegaties die de Nederlandse waterschappen jaarlijks bezoeken kijken hier met onverholen jaloezie naar

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Universiteit Utrecht

Algemene opmerkingen over belastingstelsel waterschap (3)

- Goed om nog te vermelden dat de belastingen van de waterschappen de afgelopen jaren sterk zijn gestegen en dat deze tendens de komende jaren zal doorzetten. Verwacht wordt dat de totale jaarlijkse belastingopbrengst tot 2050 zal verdubbelen. De oorzaak daarvan ligt vooral in de noodzakelijke vervangingsinvesteringen (veel werken zijn aan het eind van hun levensduur) en de verdere versterking van onze primaire waterkeringen, die tot 2012 voor 100% door het Rijk werden gesubsidieerd, maar waaraan waterschappen tegenwoordig de helft bijdragen. Zie bijv. het project Sterke Lekdijk van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden waarmee circa een half miljard euro is gemoeid

- Over betaalbaarheid en rechtvaardigheid belastingstelsel kan uiteraard verschillend worden gedacht

Wetswijziging per 1 januari 2026 (1)

- Belangrijke en ingrijpende wijziging Waterschapswet (Stb. 2025, 63) die ook zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing waterschap betreft. Aandacht gaat vandaag uit naar de nieuwe kostentoedelingsmethode, waarmee de eerdere ‘weeffout’ tot het verleden behoort.
- Zie overigens artikel 9 van de Europese Kaderrichtlijn Water (adequate prijsprikkels, kostenterugwinning van waterdiensten en de vervuiler betaalt)

Wetswijziging per 1 januari 2026 (2)

- Door de Unie van Waterschappen zijn de afgelopen jaren voorstellen ontwikkeld om het belastingstelsel te verbeteren en te ontdoen van aantal onvolkomenheden. Ook zou het nieuwe stelsel meer gebaseerd moeten zijn op het profijt dat de verschillende categorieën bij de taakuitvoering van het waterschap hebben en het waterschap bestuurlijke ruimte moeten geven. Was langdurig proces van jaar of tien, dat uiteindelijk door wetgever is gehonoreerd
- Belangrijk element is het nieuwe kostentoedelingssysteem (zie artikel 120 Waterschapswet). Voor de ingezetenenheffing blijft alles grotendeels bij het oude. Maar waar de oude methode Delfland uitging van de onderlinge waardeverhouding tussen de categorieën ongebouwd, gebouwd en natuurterreinen, is de nieuwe methode gebaseerd op gebiedskenmerken van het waterschap. Daardoor is de bekende *weeffout* van het oude systeem weggenomen

Wetswijziging per 1 januari 2026 (3)

- Tegelijkertijd wordt het waterschapsbestuur de gewenste bestuurlijke ruimte geboden. Het waterschap mag de uitkomst van de modelmatige berekening van de kostenaandelen van ongebouwd en natuurterreinen namelijk met maximaal 30% verhogen of verlagen (vanaf 2028 met maximaal 25%). Het gaat hier om een relatieve afwijking en niet om procentpunten. Een voorbeeld kan dit illustreren. Als uit de kostentoedeling een aandeel voor het ongebouwd van 20% voortvloeit, dan kan het waterschapsbestuur dit maximaal vaststellen op 26% en minimaal op 14%

- Dit is op zijn minst een opvallende wijziging te noemen

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Universiteit Utrecht

Wetswijziging per 1 januari 2026 (4)

- De eerste uitkomsten van de nieuwe kosten-toedeling die alle waterschappen per 2026 hebben vastgesteld, laat zien dat de waterschappen redelijk voorzichtig met deze bestuurlijke vrijheid zijn omgegaan. Grote verschuivingen zijn uitgebleven. Met de watersysteemheffing is dit jaar circa €2,5 miljard gemoeid. Het kostenaandeel van de ingezetenen bedraagt 37,8% (was in 2025 39,3%). Deze daling wordt volledig opgebracht door de categorie gebouwd, die 52,1% opbrengt (was 50,4%). De bijdrage van de categorie ongebouwd daalt licht naar 9,4% (was 10%), welke daling volledig ten laste komt van de categorie natuurterreinen, die 0,6% gaat bijdragen (was 0,2%)

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Universiteit Utrecht

De zeggenschap in het waterschapsbestuur

Betrekkelijk recent is ook de zeggenschap in het waterschapsbestuur flink veranderd. Een wetswijziging van eind 2022 (Stb. 2022, 517) heeft het aantal *geborgde* zetels van het ongebouwd teruggebracht van 71 naar 42 (op een totaal aantal bestuurszetels van 602). Sindsdien hebben het ongebouwd en de categorie natuurterreinen elk twee bestuurszetels in ieder waterschap. De geborgde zetels van de categorie bedrijven zijn volledig geschrapt.

Alle overige zetels in de waterschapsbesturen zijn voor de ingezetenen, die sinds 2008 via een lijstenstelsel worden verkozen. In maart 2027 zijn er weer – aan de statenverkiezingen – gekoppelde Waterschapsverkiezingen. De opkomst was de afgelopen twee verkiezingen hoger dan bij de gemeenteraadsverkiezingen

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Universiteit Utrecht

De toekomst van het waterschap

Kabinet Rutte II wilde nog van waterschappen af (én van kleine gemeenten en van provincies). Onderzoek van OESO (2014) wees echter uit dat de bestuurlijke organisatie van het Nederlandse waterbeheer een ‘global reference’ is, waarmee discussie van de baan was.

Hedendaagse waterschap is, juist ook vanwege dat stevige eigen belastingstelsel (denk aan de financiële krapte bij ministerie IenW en RWS), klaar voor de toekomst!

Conclusies

- Hun belastingstelsel stelt de 21 waterschappen uitstekend in staat – en veel beter dan hun buitenlandse tegenhangers – hun voor ons land zo belangrijke taken uit te voeren. Het is goed dat zij vrijwel volledig self supporting zijn.

- De recente wijziging van het belastingstelsel biedt de waterschappen een concrete oplossing voor in de praktijk gerezen problemen met de kostentoedeling, waaronder de ‘weeffout’. Maar het is niet in beton gegoten en net zoals in het verleden zullen er waarschijnlijk nieuwe veranderingen worden bepleit (Waterspoor in plaats van woonruimteforfait bij zuiverings-heffing? Heffing op diffuse lozingen vanuit landbouw bij verontreinigingsheffing?).
  Ook een belastingstelsel behoeft een regelmatige APK

- De waterschappen van nu kunnen de toekomst aan!

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Universiteit Utrecht

Mijn leestips:

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Universiteit Utrecht

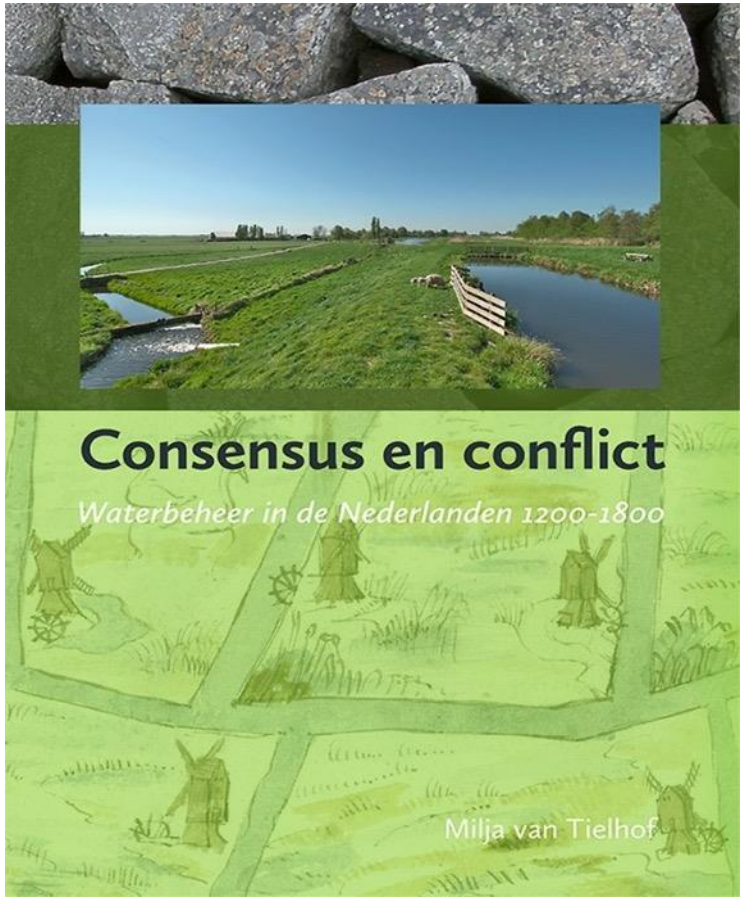

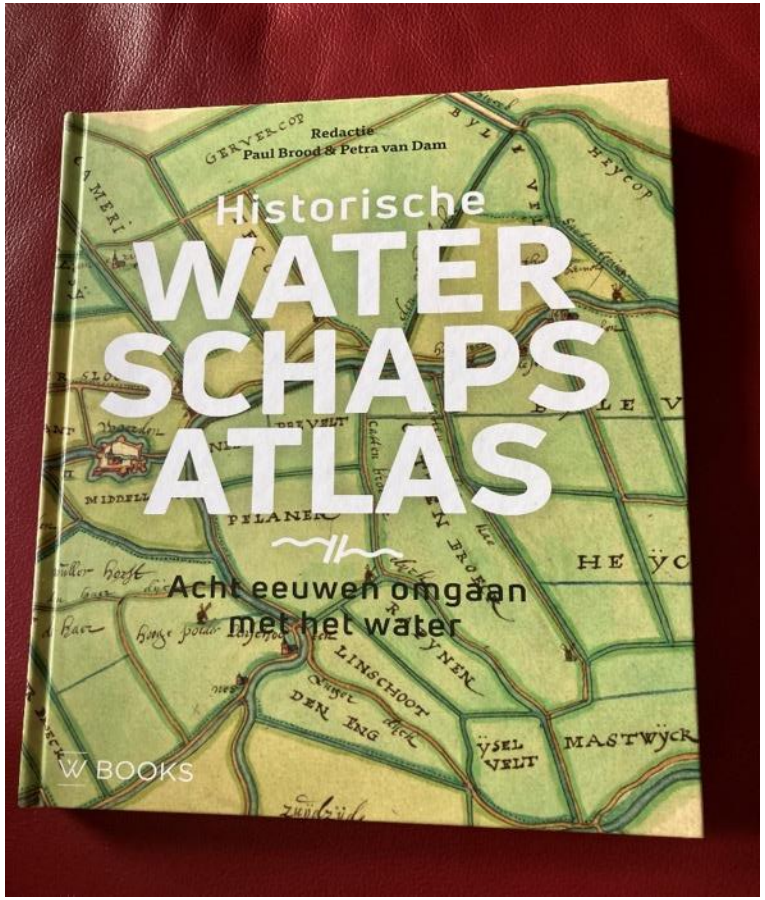

50 PLUS

50 PLUS

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

Dank voor uw aandacht!

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Universiteit Utrecht

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

Schoon water als publieke verantwoordelijkheid

Erik-Jan Meijboom

Schoon water is een basisvoorzieningen

1

Gezondheid

Schoon water beschermt mens en leefomgeving.

2

Veiligheid

Dijken, gemalen en zuiveringen moeten betrouwbaar blijven.

3

Volgende generaties

De keuzes van vandaag bepalen de kwaliteit van leven van morgen.

Waar 50+ binnen de waterschappen voor staat

VEILIGHEID VOOROP

Goed onderhoud van dijken, gemalen, sluizen en zuiveringen.
Kerntaken gaan vóór prestigeprojecten.

DE VERVUILER BETAALT

Pak PFAS, medicijnresten en microplastics bij de bron aan.
Wentel de rekening niet af op huishoudens.

EERLIJKE KEUZES

Verdeel schaars water open en zorgvuldig tussen drinkwater, natuur, landbouw, industrie en wonen.

Betaalbaarheid en menselijke maat

Waterschapslasten raken de koopkracht

Vooral ouderen, alleenstaanden en mensen met een bescheiden inkomen voelen iedere verhoging.

- Verdeel kosten naar belang, draagkracht en verantwoordelijkheid.
- Bescherm huishoudens tegen afwenteling van vervuilingskosten.
- Leg keuzes en belastingstijgingen begrijpelijk uit.
- Houd het bestuur zichtbaar, kritisch en onafhankelijk.

De opdracht aan onze waterschapsbestuurders

Wees zichtbaar. Bewaak de kerntaken en de financiën.
Kom op voor schoon en voldoende water én voor een eerlijke rekening.

Houd het water schoon, het bestuur betrouwbaar en de lasten eerlijk.

Schoon water is van iedereen. De verantwoordelijkheid ervoor dus ook.

50 PLUS

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

BEDANKT VOOR UW AANDACHT